

Гърция

Продължаващи реформи и
разработвани политики в сферата на
образованието 2012

ЧАСТ – 2

Превод на публикувана информация в европейската енциклопедия за образователните системи в Европа "Еврипедия"

Редакция: Марчела Митова

Интернет адрес на Еврипедия:

https://webgate.ec.europa.eu/fpfis/mwikis/eurydice/index.php/Main_Page

Евридика – България
Център за развитие на човешките ресурси

юли **2012**

Във втората част от превода на информацията за текущи реформи в гръцката образователна система представяме нейното развитие по отношение на следните теми:

- Европейската инициатива Нови умения и работни места
- Превръщане на ученето през целия живот и мобилността в реалност
- Подобряване на качеството и ефективността на образованието и обучението
- Насърчаване на равнопоставеността, социалното сближаване и активното гражданство
- Повишаване на креативността и иновациите, включително и предприемачеството, на всички нива на образованието и обучението

Нови умения и работни места

Дневният ред за Нови умения и работни места е водещ европейски приоритет в подкрепа на целите за повишаване на заетостта в ЕС през 2020 г.: 75% от населението в трудоспособна възраст (20-64 години) да бъдат заети. Тази цел е амбициозно начинание, насочено към изграждане на жизнеспособен европейски модел за социално подпомагане и публично финансиране.

Предпоставка за развитието на конкурентна, жизнеспособна и иновативна икономика, в съответствие с целите, определени от "Европа 2020", е квалифицираната работна ръка. Във времена на бюджетни ограничения и безпрецедентен натиск откъм международна конкурентоспособност, политиките на ЕС за заетост и умения ще допринесат за създаването на необходимите условия за преход към зелена и интелигентна икономика на иновациите.

Чрез дневния ред за Нови умения и работни места Европейската комисия допринася за постигане на целите на ЕС за заетост. Дневният ред беше представен през 2010 г. като част от стратегията "Европа 2020" за насърчаване на интелигентен и приобщаващ икономически растеж през следващите 10 години и след това.

В този дневен ред са включени следните четири приоритета за постигане на горепосочените цели:

1. По-добро функциониране на пазара на труда чрез политиката на гъвкавост и сигурност. Тази политика трябва да бъде задълбочено проучена и адаптирана към новите условия, създадени в резултат на кризата, така че да се ускори скоростта на реформите, да се намали пазарното сегментиране, да се предостави подкрепа за равенството на половете и да се подобри преходът.
2. По-специализирана работна ръка с основна цел достъп на гражданите до правилните умения, така че да адаптират уменията си с нуждите на пазара на труда.
3. По-доброто качество на работните места и по-добрите условия на труд водят до увеличаване на процента на заетост. Подобряването на качеството на работните места изисква не само целенасочена политика от страна на ЕС, но и координирани действия между страните-членки.
4. Насърчаване на създаването на нови работни места и търсенето на работна сила. Основната опорна точка за създаването на нови работни места е икономическото развитие и премахването на всякакви структурни пречки.

В рамките на горепосочените цели, **Гръцката организация на работната сила** работи активно в сектора на професионалното образование чрез присъствието си в 51 професионални училища за средно образование посредством системата на чиракуване. Учениците, които се обучават в тези училища, придобиват професионален опит в реални трудови условия като стажанти във фирми от всички отрасли на националната икономика.

Трябва да се отбележи, че Гръцката организация на работната сила е главната институция, която успешно прилага системата на чиракуване в нашата страна. Връзката на организацията с пазара на труда и дългогодишният ѝ опит в областта на заетостта обуславя предимствата при осигуряване на подходящо чиракуване за

учащите в професионалните училища. Сутрин учениците провеждат практическо обучение във фирми, а следобед посещават теоретични класове и лаборатории по своята специалност. Двойната система на чиракуване, която организацията успешно прилага от 1952 г. насам, значително улеснява професионална реализация на завършващите. След като се дипломират, значителен брой от младежите си намират работа във фирмата, където се е провеждал техният стаж.

Проучвания в професионалните училища през последните две години (четири семестъра). По време на учебната 2010-2011 година, единадесет хиляди и петстотин (11,500) ученици бяха обхванати от тези училища на територията на цялата страна. Обикновено учениците провеждат стажа/чиракуването си в малки, средни или големи частни фирми, при самостоятелно заети лица, обществени организации за комунални услуги, общините и публичния сектор.

Стажът се субсидира с 12 евро на ден за обучение на ученик. Тази сума се плаща или чрез работодателя, или директно на стажанта. Проектът за стаж/чиракуване е съфинансиран от Европейския социален фонд (ЕСФ) и е включен в Оперативна програма "Образование и учене през целия живот" на Националната стратегическа референтна рамка (№1.7195/оик.3.1289/27-5-2011 Общо министерско решение, обнародвано в Държавен вестник, брой 1049/В/30.5.2011).

Заплащането за всеки стажант е в размер на 70% от най-ниската работна заплата, определена съгласно Националния колективен трудов договор за всички четири семестъра (№1186/Д5.4/24-1-2011 Общо министерско решение, обнародвано в Държавен вестник, брой 119/В/8-2-2011).

В усилията си за подпомагане на институцията на стаж/чиракуване Гръцката организация на работната сила си сътрудничи със социалните партньори, както и с местните и регионалните власти. В тази рамка, във всички професионални училища на организацията се извършват годишни консултации, заедно със социалните партньори, с цел да се създадат регионални харти на специализациите, които са ефективно свързани с пазара на труда.

Проучванията показват, че периодът на стаж/чиракуване постига забележителни резултати, що се отнася до интеграцията на завършилите висше образование на пазара на труда. Броят на стажантите, които впоследствие са наети на работа след завършване на обучението си, обхваща 70% от учениците. В този смисъл, двойната система на стаж/чиракуване представлява една от най-важните активни политики за заетост днес.

Специализациите, или начинът на функциониране на професионалните училища, както и продължителността (началото и края) на семестъра, се определят съгласно 40052/20-7-07 Общо министерско решение, Държавен вестник №1500/В/07.

Националната организация за акредитация на квалификациите и професионално ориентиране е частно юридическо лице, учредено със Закон №3879/2010 относно разработването на политики и дейности за учене през целия живот, и се ръководи от Министерството на образованието, ученето през целия живот и религиозните въпроси.

Това е Националната агенция за акредитация на постиженията в областта на неформалното и индивидуалното образование, като в същото време функционира като

национална структура на европейските мрежи по въпросите на квалификацията и европейските инструменти за прозрачност и мобилност.

Основна цел на организацията е създаването и развитието на Националната квалификационна рамка и хармонизирането ѝ с Европейската квалификационна рамка.

Тази институция също така продължава работата на Организацията за професионално образование и обучение, която вече не функционира, по отношение на акредитацията, администрацията на еквивалентността и признаването на професионалните квалификации на завършилите от всички категории.

В обобщение, основните цели на националната организация за акредитация на квалификациите и професионално ориентиране са следните:

1. Създаване и разработване на Националната квалификационна рамка и хармонизирането ѝ с Европейската квалификационна рамка;
2. Хармонизиране на квалификациите, придобити чрез формално и индивидуално обучение и неформално образование, до нивата на Националната квалификационна рамка;
3. Създаването на секторни описателни показатели под формата на знания, умения и компетенции, които съответстват на нивата на Националната квалификационна рамка;
4. Акредитация на постиженията в областта на неформалното образование и индивидуалното обучение и по-специално:

Разработване на система за признаване и акредитация на професионалните квалификации, придобити чрез неформално образование и индивидуално обучение, и тяхната равностойност в рамките на Националната квалификационна рамка;

1. Лицензиране и инспектиране на дейностите от компетентните органи за акредитация на квалификациите, придобити чрез неформално образование и индивидуално обучение;
  - Разработване и прилагане на Европейската система за трансфер на кредити (ECTS) А в областта на професионалното образование и обучение;
  - Осигуряване на качеството на неформалното образование, в сътрудничество с други компетентни органи;
  - Определяне на професионалните права, придобити от носителите на квалификации, в рамките на ученето през целия живот (с изключение на висшето образование);
  - Съответствие на международните отраслови квалификации с нивата на Националната квалификационна рамка;
  - Признаване на еквивалентността на дипломите от чужбина (с изключение на висшето образование).

Фондация за младежта и ученето през целия живот е частно юридическо лице, учредено в резултат от сливането на други три институции, специализирани по въпросите на младежта и ученето през целия живот. Фондацията, която се ръководи от Министерството на образованието, ученето през целия живот и религиозните въпроси, има за цел да продължи работата на предшествалите го организации, да осъществява действия и програми за: а) учене през целия живот, б) подпомагане на младите хора в

тяхната кариера и насърчаване на младежките иновации, в) управление на въпроси, свързани с грижите за ученици и студенти.

По-конкретно Фондацията:

1. Осъществява действия, които насърчават младежките иновации, като в същото време управлява европейските програми за младежта и младежката карта EURO <26;
2. Подкрепя технологичните, научните, управленските и логистичните части от действията и програмите, осъществявани от Генералния секретариат за младежта;
3. Подкрепя проучвания, изследвания, обмен на информация и развитие на дейности за образованието на възрастни. Организира и разработва методика за дистанционно обучение, насочена към образованието за възрастни, като със същата цел намира най-ефективно приложение на информационните и комуникационните технологии. Произвежда и разпространява образователни материали, осъществява съответните научноизследователски програми, противодейства за намаляване на неграмотността и социалното изключване, докато тя се опитва да направи най-доброто използване на човешките ресурси.
4. Подкрепя технологичните, научните, управленските и логистичните части от действията и програмите, осъществявани от Генералния секретариат за учене през целия живот.
5. Отговаря за изграждането на инфраструктура, свързана с настаняване на учениците и студентите.
6. Отговаря за формиране на необходимите условия за настаняване на учениците и студентите.

Институтите за професионално обучение прилагат специализирани съвременни учебни програми след завършване на средно професионално обучение. Чрез тях се осигурява абсолютна специализация във всеки сектор, в комбинация с необходимата теоретична подготовка и лабораторна практика в съвременни лаборатории. Секторите са адаптирани спрямо нуждите на пазара на труда и производството. В тях се обучава специализиран персонал и се издават дипломи, равностойни на европейските дипломи.

Професионалното техническо образование, което се управлява от Министерството на образованието, ученето през целия живот и религиозните въпроси, образува отделно образователно ниво, успоредно с общото образование. Това ниво обхваща средните професионални училища от втория гимназиален етап и училищата с професионален профил. Министерството на образованието планира да привлече в компетенциите си управлението на технологично ориентирани *лицей* (*Lykeio*), които ще заменят горепосочените видове училища, и ще бъдат тясно свързани с региона и местната икономика.

Защитата на професионалните права се основава на Националната квалификационна рамка. Образователните програми ще бъдат съвместими с националния модел на "Професионалния профил". И накрая, предвижда се експерименталните технологично ориентирани *лицей* (*Lykeio*) да заработят в сътрудничество с образователните институции от висшето образование и университетите с технологична насоченост.

Превръщане на ученето през целия живот и мобилността в реалност

Закон №3879/2010 "Развитие на ученето през целия живот и други разпоредби" (обнародван в Държавен вестник, брой 163/A/21-9-2010) се опитва да въведе нова система за учене през целия живот чрез признаване на алтернативни образователни пътеки, работа в мрежа на органите за учене през целия живот и осигуряване на прозрачно и качествено обучение, с цел да се постигне обвързване на ученето през целия живот с трудовата заетост.

Законът урежда въпроси, свързани с ученето през целия живот извън формалната образователна система, както и въпроси, свързани с действията на органите за учене през целия живот във формалната образователна система. По-конкретно, целите на Закон №3879/2010 са следните:

- Систематизиране и координиране на проучванията за потребностите от образование и обучение на възрастни, във връзка с нуждите на пазара на труда и социалното развитие
- Планиране и децентрализация на действията за учене през целия живот, системна подкрепа за органите на Националната мрежа за учене през целия живот и програмно сътрудничество на административните органи на мрежата с органите, които предлагат услуги за учене през целия живот
- Насърчаване на професионалното обучение и общото образование за възрастни като два еквивалентни стълба на ученето през целия живот
- Институционализиране на стандартите и средствата за развитие и качествено подобряване на ученето през целия живот
- Осигуряване на достъпа на хора и членове на социално уязвими групи от населението до дейности по обучение и общо образование за възрастни
- Продължаващо образование и оценка на учителите на възрастни
- Създаване на интегрирана национална рамка за оценка и акредитация за всички форми на обучение и общо образование за възрастни
- Създаване на единна национална рамка за признаване на квалификациите, сертифициране на знанията, уменията и способностите (Национална квалификационна рамка) въз основа на резултатите от обучението.

На централно ниво, Министерството на образованието, ученето през целия живот и религиозните въпроси, чрез Генералния секретариат за учене през целия живот, планира съответната политика, формулира приложимите правила, разработва Националната програма за учене през целия живот, контролира прилагането на обществената политика, правилата на програмата и координира административната система. Националната програма за учене през целия живот е разработена в контекста на Националната програма за развитие и инвестиции, програми или отделни действия за професионално обучение или общо образование на възрастни, и като цяло дейностите за изпълнение на политиките в сферата на ученето през целия живот.

Националната програма за учене през целия живот включва всички действия по прилагане на политиките за учене през целия живот, финансирани чрез европейски или национални публични ресурси. Основната цел на програмата е да свърже и координира сферата на образованието с пазара на труда. Двата стълба на Националната програма за учене през целия живот са професионалното обучение (първоначално и продължаващо) и общото образование за възрастни.

Общият бюджет на Националната програма за учене през целия живот, за периода до 2015 г., възлиза на 2,29 милиарда евро. Деветдесет и три процента (93%) от общия бюджет са заделени за дейности по изпълнение, насочени към граждани, служители, безработни и като цяло към човешките ресурси, докато останалите 7% от средствата са предназначени за изпълнителни действия за подкрепа. Значителен брой от обществените органи и социалните партньори са привлечени в изпълнението на действията на програмата.

Източниците на финансиране на Националната програма за учене през целия живот се разделят на национални ресурси и съфинансиране по оперативните програми на ЕС за периода 2007-2013 г.

Управлението на прилагането на обществената политика, правила и горепосочената програма на регионално и местно ниво се извършва от регионите и общините.

Регионът изготвя регионалната програма за учене през целия живот; действия по тази програма могат да бъдат финансирани от обикновения бюджет и чрез програмата за публични инвестиции на Министерството на образованието, чрез дарения и собствени средства в региона.

Едно от задълженията на Региона е да управлява и ръководи обществените Институты за професионално обучение (ИЕК) и да учредява Регионален комитет за професионално обучение. Комитетът е отговорен за подаване на предложения до Областния съвет по въпросите на професионалното обучение и за осъществяване на връзка с пазара на труда, с основен фокус върху проучване на ситуацията на регионалния пазар на труда и класификацията на професионалните специализации, които като цяло следва да се предложат от обществените Институты за професионално обучение (ИЕК) и професионалните школи за обучение по принцип.

Общината подготвя местна програма за учене през целия живот, която обхваща действия за прилагане на обществената политика на местно ниво, като например поддържане на връзка между училищните звена и обществото; в тази програма се включват и дейности по обучение за възрастни и дейности за насърчаване на предприемачеството и иновациите, чрез осъществяване на връзка с местната икономика. Дейностите в рамките на местната програма могат да бъдат финансирани от обикновения бюджет и чрез програмата за публични инвестиции на Министерството на образованието, чрез дарения и със собствени ресурси.

Задълженията на общината включват следното: създаване и управление на центрове за учене през целия живот, създаване и управление на местни структури и на реализиране на програмите за Генералния секретариат за учене през целия живот, прилагане на програмите на Центровете за екологично образование на Министерството на образованието, ученето през целия живот и религиозните въпроси.

По-специално общините придобиват все по-нарастваща роля, когато се отнася до създаването на органите от Националната мрежа за учене през целия живот, тъй като всички неофициалните органи за учене през целия живот са регистрирани в Мрежата чрез общината, а управлението на мрежата е поверено на Генералния секретариат за учене през целия живот. Целта на регистрацията е да се изготвят регистри за всички органи на неформалното обучение, така че резултатите от обучението да могат да се сертифицират на по-късен етап. С цел разработване на дейности за учене през целия

живот и обновяване на знанията, уменията и способностите на човешките ресурси, се разработва пакет от стимули съгласно Закон №3879/2010, а именно:

1. Връзката на програмите за неформално образование с формалната образователна система чрез модулни и сертифицирани учебни програми, които предвиждат възможността за признаване, натрупване и трансфер на кредити от една система към друга.
2. Предоставянето на специални отпуски с образователна цел за участие в програми за учене през целия живот.
3. Създаването на индивидуални сметки с образователна цел с участието на работодателя и служителя, откъдето служителите могат да теглят пари за покриване на неговите / нейните образователни потребности. Държавата може също може да участва с принос в тези сметки.
4. Създаването на индивидуални сметки на служителите с образователна цел за обслужване на програми за продължаващо образование и обучение.
5. Връзката на оценката, извършена от органите за учене през целия живот, с финансирането им.

Необходимостта от сертифициране на всички резултати от обучението за всички образователни процедури доведоха до създаването на Националната организация за сертифициране на квалификациите съгласно Закон №3879/2010, чиято основна мисия е да се създаде национална квалификационна рамка, съпоставима с Европейската квалификационна рамка. Една от функциите на Националната организация за сертифициране на квалификациите е да се осигури съответствие на квалификациите (т.е. знания, умения и възможности), придобити от гражданите чрез формално, неформално и индивидуално обучение на ниво Национална квалификационна рамка. Планирано е Националната квалификационна рамка на Гърция да се развива в четири етапа и след период на планиране, публична консултация, правна интеграция и подготовка навлиза в третия етап.

Първият етап включва изготвянето на работен документ, който беше подложен на обхватно обществено допитване за период от шест месеца. Всички заинтересовани органи, служби и организации бяха поканени да представят по електронен път своите коментари за проекта на квалификационна рамка за Гърция.

През септември 2010 г. е приет Закон №3879/2010 за изготвяне на правната рамка за въвеждането на Национална квалификационна рамка на Гърция. Новосъздадената Национална организация за сертифициране на квалификациите, която е Националното звено за координация, отговаря за прилагането на Националната квалификационна рамка. Освен това, организацията е националният орган за признаване и сертифициране на резултатите от неформалното и индивидуалното обучение, както и за осигуряване на качеството.

През втория етап е завършено изготвянето на методическо ръководство за изработване на отделните нива по Националната квалификационна рамка. Ръководството съдържа информация за основните принципи и методология относно начина, по който тези квалификации могат да бъдат изразени във връзка с резултатите от обучението и съответствието на тези резултати с различните нива на Националната квалификационна рамка. Министерството на образованието, ученето през целия живот и религиозните въпроси насочва усилията си към разработване на методологична рамка със следните цели: а) да насърчава разбирането на основните термини и методология, б) да повиши прозрачността на процедурите, и в) да насърчава

осигуряването на качество на извършената работа, като в същото време гарантира съгласуване на резултатите от обучението с нивата по националната квалификационна рамка.

В рамките на третия етап са създадени работни групи към Националната организация за сертифициране на квалификациите, които имат за задача да обработят описателните показатели на квалификациите, предлагани от формалната образователна система, като например класирането им в 8 нива по Националната квалификационна рамка.

Четвъртият етап предвижда хармонизиране с нивата по Европейската квалификационна рамка.

Мобилността произтича от европейското и международното измерение на образованието, насърчавано чрез:

1. Участие на страната във формулирането и прилагането на образователни програми и политики на ЕС.
2. Участие в европейски и международни организации и в техните програми.
3. Разработване на национални инициативи за сключване на двустранни и многостранни образователни споразумения.
4. Насърчаване на европейското и международното измерение в учебните програми на всички образователни нива.
5. Насърчаване на образованието на гръцки език и укрепване на изучаването на гръцки предмети в чужбина.

Насърчаването на европейското и международното измерение на всички образователни нива представлява една от целите на гръцката образователна политика. Поради това се прилагат специфични мерки, насочени към постигането на целите на стратегията "Европа 2020", втората фаза на Болонския процес и процеса от Копенхаген.

В областта на висшето образование и особено от перспективата на втората фаза на Болонския процес, Гърция поставя акцент върху премахване на бариерите и улесняване на мобилността на учителите, студентите и административния персонал от сферата на образованието. На национално равнище, Гърция е сключила двустранни и многостранни споразумения с редица държави, които имат за цел да насърчат културното и образователното сътрудничество, а на институционално ниво всички университети и технологични образователни институции развиват форми на сътрудничество с международни институции, участващи в програми като "Еразмус", други европейски или регионални програми, както и в програмите на Организацията за икономическо сътрудничество и развитие (ОИСР).

В областта на основното и средното образование, през последните години се активизира образователният обмен и актовете на побратимяване между гръцки и чуждестранни училища, заедно с участието на студентски делегации в международни срещи, конференции, конкурси и други мероприятия. Учителите от основното и средното образование имат право на отпуск с образователна цел за следдипломно обучение, а Организацията за обучение на учителите, в контекста на своите дейности, планира транснационален обмен на преподаватели и стажанти. И накрая, Фондацията за държавни стипендии управлява дейността Асистентски стаж по програма "Коменски"

(назначаване/приемане на бъдещи обучители на асистентски позиции в образователните институции).

Мобилността в образованието за възрастни се осъществява чрез Европейската програма за учене през целия живот и по-специално в контекста на децентрализираните дейности по секторна програма "Грюндвиг".

Подобряване на качеството и ефективността на образованието и обучението

За постигането и оптималното устойчиво изпълнение на тази цел, специален акцент се поставя върху развитието на основни умения, като например:

Изучаване на чужди езици

Осъвременяването на образованието и обучението по чужди езици в рамките на държавното образование се осъществява посредством сътрудничество с Университета в Атина, с цел формулиране на интегриран план и изготвяне на отделните учебни предмети

(http://www.minedu.gov.gr/index.php?option=com_content&view=article&id=402&Itemid=785&lang=el&limitstart=3). Разработен е нов интегриран учебен план за всички съвременни езици, включени в учебната програма. Този нов учебен план следва принципите на Общата европейска референтна рамка за езиците (CEFR) на Съвета на Европа, която дефинира шест нива на езикова компетентност, утвърдени и от Националния сертификат за езикова компетентност. В този смисъл програмата определя изискванията към всеки гръцки гражданин да говори на чужд език, независимо от нивото – от А1 (начинаещи) до С2 (горната напреднали).

Основни умения за четене, математика и точни науки

Според новия подход за функционирането на основните и средните училища, Министерството на образованието предвижда учениците да подобрят езиковите си умения и владеенето (устно и писмено) на гръцкия език; запознаване с литературното богатство, драмата, музиката, историята и културата на съответния език като цяло; придобиване на когнитивна достатъчност за начина на работа с математически понятия при прилагането им в ежедневието, за развитие на математическото мислене и изваждане на умения, както и за получаване на съответните знания и умения в областта на точните науки и технологии. От учебната 2010-2011 година, промените в учебните програми и методики на преподаване, както и съответното обучение на учители, са насочени към изпълнението на тези цели.

Професионално развитие на учителите

От септември 2010 г. стартира обучение на учители за използване на възможностите, предлагани от продължаващото развитие на информационните и комуникационните технологии, с цел да се завърши тригодишната програма. Обучението се фокусира върху следните сектори: а) научната сфера, б) методи на обучение, в) нови технологии и г) управление и администриране на образованието. Програмите за обучение са организирани в следните части: а) основен семинар, б) дистанционно обучение и в) семинар за обратна връзка. Продължителността на програмите за обучение се изчисляват на 200 часа, от които 50 часа персонално преподаване в класната стая и 150 часа дистанционно обучение. Обучението е специализирано, неразривно свързано с промените в учебния план, в които преподавателите се приканени да участват и да

изготвят съвместно. Ще се предлага обучение и по преподавателските практики, придружаващи програмите. Целта е обучението да започне най-малко шест месеца преди пилотното въвеждане на новите учебни планове и с оглед на темповете на изпълнение.

В контекста на повишаване на квалификацията на персонала, работещ в сферата на образованието, ще се въведат промени в подбора на служителите от администрацията на образованието. Закон №3848/2010 предоставя равен достъп на учителите в процеса на подбор и разширява основата за кандидатстване. При окончателния подбор се вземат предвид уменията, свързани със знанията и опита. Обучението на административния персонал в сферата на образованието, в сътрудничество с Националния център за публична администрация и органите на местно самоуправление, става задължително. Освен това се предвижда създаването на рамка за професионално развитие на служителите, заети в администрацията. Предпоставка за избор ще бъде участието в програми за самооценка и в програми за оценяване от втората фаза. В допълнение към горепосочения Закон №3879/2010 през юни 2010 г. се проведе обществено допитване като част от националната стратегия за обучение на учителите.

Нови умения за нови работни места

Дейностите в областта на образованието, с оглед на потребностите от умения на гръцкия пазар на труда, са осъществени от Националния център за акредитация за продължаващо професионално обучение, Организацията за заетост на трудовата сила и Организацията за професионално образование и обучение. Тези организации са отговорили на изискванията на пазара на труда посредством гръцката система за образование и обучение с цел развитие на нови умения.
<http://www.ekepis.gr/main/Aboutus/tabid/124/Default.aspx> <http://www.oaed.gr>
<http://www.oEEK.gr/>

Насърчаване на равнопоставеността, социалното сближаване и активното гражданство

В контекста на Националната стратегическа референтна рамка (НСРР) за периода 2007-2013 г. и Оперативната програма за образование и учене през целия живот, акцентът се поставя върху повишаване на достъпността и по-широко участие в образователната система, особено на лица с увреждания и уязвимите социални групи. Насърчаването на равнопоставеността, социалното сближаване и активното гражданство се постига чрез образованието за възрастни.

Министерството на образованието, ученето през целия живот и религиозните въпроси на Гърция има за цел да осигури повече образователни програми за възрастни, чрез които да придобият нови знания, умения и способности, като по този начин насърчава личното им развитие, засилва участието им на пазара на труда и намалява риска от социално изключване. Такива програми се фокусират най-вече върху уязвимите социални групи (като роми, мигранти и пр.), лица със специални потребности и жени.

Член 26 от Закон №3879/2010 предвижда създаването на приоритетни образователни зони, чрез които акцентът да се постави върху включването в системата на образованието на ученици от области с ниски образователни и социално-икономически показатели (особено в основното и средното образование). Приоритетните образователни зони представляват мрежа от училища (обикновено едно училище за

предучилищно образование, 3 основни училища, 1 прогимназиално училище и по избор 1 средно училище от първия гимназиален етап, професионално средно училище по приоритет, ако такова функционира в съответната приоритетна зона) с точно формулирана и гъвкава дневна програма, отворена към местната общност. Приоритетните образователни зони ще допринесат за модернизацията на ученическото образование, ще повишат мотивацията на учениците и ще се превърнат в привлекателни точки от образователен интерес. Приоритетните образователни зони бяха въведени пилотно през учебната 2010-11 година в Атика, но се предвижда разширяването им през учебните години 2011-12 и 2012-13.

Същият закон изменя Член 68 от Закон №3386/2005 по отношение на "Влизане, установяване и социално включване на граждани на трети страни в Гърция", като предвижда, че за придобиването на статут на дългосрочно пребиваващ е необходимо да бъдат изпълнени кумулативно следните два критерия: достатъчно познания по гръцки език и познаване на елементи от гръцката история и гръцката цивилизация. Институционалната рамка е опростена, а нивото на достатъчно познания за гръцката история и цивилизация се доказва, освен всичко друго, чрез степен на дипломиране от задължителното образование в Гърция или чрез удостоверение за изучаването на чужд език. Удостоверение за чужд език се издава на всички чужденци, законно пребиваващи в страната, след успешното полагане на изпити за владение на гръцки език. Достъпът до тези изпити е отворен за всички кандидати, които отговарят на горното изискване, независимо от това дали са участвали в гръцки езикови програми за обучение или в програми за гръцката история и култура.

По отношение на образованието на ученици от ромски произход, както и на деца на имигранти, основното законодателство в сферата на образованието е единно и хармонизирано. Въведена е специална институционална рамка, осигуряваща равен достъп до образование на групи със специални потребности или затруднения, която е описана в проекта "Образование на ромските деца", и по-специално за тази категория ученици. Този проект представлява средносрочна стратегия на Министерството за подобряване на достъпа на тези деца до държавните образователни структури.

Генералният секретариат за учене през целия живот към Министерството на образованието инициира и управлява образователната програма "ОДИСЕЯ – Образование на имигранти на гръцкия език, гръцката история и гръцката цивилизация". Изпълнението на проекта е възложено на Института за продължаващо образование и обучение за възрастни. Подробна информация е представена в Глава 8.2.6.

Повишаване на креативността и иновациите, включително и предприемачеството, на всички нива на образованието и обучението

Трябва да се има предвид, че всяка година, в контекста на училищните дейности, се изпълняват циркулярни петмесечни програми в областта на екологичното образование, здравното образование и култура. Тези програми имат иновативен характер, насърчават креативността на учениците посредством използваните образователни методи (ролеви игри, малки научни изследвания, дискусии за нови идеи, методи за сътрудничество в екип, и пр.) и насърчаване на активното участие на учениците. Тези дейности продължават от два до пет месеца в основното и в средното училище, включително първи и втори гимназиален етап.

По отношение на иновациите, Министерството на образованието въведе през 2010 г. дейността "Отлични постижения и иновации в областта на образованието". Целта на тази дейност е да се постигне оптимално използване на иновациите и креативността в училище като основа за обогатяване и осъвременяване на възпитателната работа чрез стимули и засилено обществено внимание към "най-добрите практики" в процеса на обучение (<http://excellence.sch.gr/>).

На всички нива на образование, дейностите се изпълняват и финансират от Националната стратегическа референтна рамка по отношение на творчеството, иновациите и предприемачеството, както и от специална служба за прилагане на образователните дейности към Министерството на образованието. Тези дейности се отнасят за учебните години до 2015 г.

В системата на средното образование се изпълняват следните дейности, свързани с предприемачеството:

1. В контекста на училищните дейности се осъществяват програми за кариерно образование по следните тематични оси:
  - Възможности за млади предприемачи
  - От идейната концепция до създаването на предприятие
  - Анализ на характеристиките на дадено предприятие в моя град
  - Загуба на предприятия
  - Устойчивост на предприятията в съвременното общество
  - Структура и организация на предприятието

Продължителността на програмата за кариерно образование може да бъде най-малко 5 месеца в средното образование и от 2 до 6 месеца в основното образование.

1. Асоциацията за предприемачество на младежите изпълнява програма за предприемачество, адресирана към средните училища, като поставя акцента върху следните въпроси, съгласно меморандум за сътрудничество, подписан с Министерството на образованието през 2011 г.:
  - Икономическите дейности на човека (средни училища от първия гимназиален етап).
  - Предприятието в действие (средни училища от първия гимназиален етап).
  - Международния пазар (средни училища от първия гимназиален етап).
  - Повече от пари (средни училища от първия гимназиален етап).
  - Умения и професии (средни училища от първия гимназиален етап, общообразователни и професионални гимназии)
  - В сянката на изпълнителния ръководител (средни училища от първия гимназиален етап, общообразователни и професионални средни училища от втория гимназиален етап).
  - Виртуалното предприятие (общообразователни и професионални средни училища от втория гимназиален етап).
  - Банките в действие (общообразователни средни училища от втория гимназиален етап).
  - Предизвикателството на европейската креативност и иновации (професионални средни училища от втория гимназиален етап).
  - Конкуренцията в иновациите (общообразователни професионални средни училища от втория гимназиален етап и професионални училища).

Укрепването на дигиталната инфраструктура и инструменти (компютри, създаване на образователен софтуер, създаване на единна дигитална образователна платформа) с цел да се въведат и използват информационните и комуникационните технологии (ИКТ) в образователната практика и в основното образование се постига чрез специфични дейности, предвидени за изпълнение през учебната 2015 година.

Посредством други дейности се насърчават добрите културни практики в областта на образованието не само чрез запознаване на децата с изкуството, но и използването им като инструмент за обучение, като в същото време се засилва и модернизира чуждоезиковото преподаване. Тези дейности са предвидени за учебната 2010-2011 година.

Превръщане на ученето през целия живот и мобилността в реалност

Основната реформа понастоящем се нарича "Ново училище". Тя предвижда изготвянето на цялостно предложение за политики, които да водят до прилагането на "публично, свободно и висококачествено образование за всички". Това предложение предвижда и въвеждането в практика на мотото "Учениците имат предимство", тъй като поставя учениците в центъра на проектираните политически инициативи, а всички останали трябва да ги следват.

Изпълнението на всяка образователна политика изисква преди всичко време. Това не позволява непредвидени реакции; има нужда от пилотни приложения; освен стажантите, образователната политика обхваща над 1/3 от държавните служители, което изисква последователност и устойчивост на принципите, колективна подкрепа и значителни усилия.

Програмата „Ново училище“ служи на образователните стратегически цели за целия Европейски съюз, като например:

1. Популяризиране на ученето през целия живот
2. Подобряване на качеството на предлаганото образование
3. Насърчаване на социалното сближаване и активното гражданство
4. Стимулиране на иновациите, изобретателността и духа на предприемачество

В рамките на Новото училище, преподаването е индивидуално в зависимост от потребностите на всеки отделен ученик, а активното участие в учебни дейности се насърчава като алтернатива на пасивното присъствие.

Стратегическите цели в рамките на Програмата „Ново училище“ се подкрепят чрез:

1. Осигуряване на достъп до предучилищно образование и увеличаване на участието на 4-годишните деца.
2. Гарантиране на достъп до основно образование.
3. Намаляване на броя на учениците, които завършват задължителното си образование с лош успех по четене, математика и точни науки.
4. Намаляване на отпадането от училище в системата на задължителното образование.
5. Сертифициране на нивото на владеене на чужди езици и компютърната грамотност.
6. Увеличаване на броя на учителите, които използват съвременни технологии в процеса на преподаване.

Новите технологии представляват основен инструмент при обслужването на целите на Новото училище. Едно от основните изисквания е да се използват предлаганите възможности чрез модернизиране на съществуващите мрежи и създаването на единна дигитална среда за учениците и учителите, което ще е гаранция за по-добри резултати в образованието.

Учителите са ключов фактор в образователния процес. Поради това Министерството на образованието, създавайки условията и реда за програмата „Ново училище“, се задължава да въведе поредица от законодателни инициативи, които да предефинират връзката между учители и ученици, като например обучение на учителите и създаване на Система за сертифициране на обучението в образователния сектор. Вече функционира институцията за учителите от двугодишния пробен период, а междувременно е създадена меритократична система за подбор на служители в администрацията на образованието и са определени процедури за самооценка и оценяване на отделните училищни единици.

Въпросите, свързани с програмата „Ново училище“, са регламентирани в Закон №3848/2010.

http://www.minedu.gov.gr/index.php?option=com_content&view=article&id=596%3Anomo-3848-19-05-10&catid=103%3A-2010&lang=el.

Планът за целодневните основни училища е част от политиката за Новото училище. Постепенно всички основни училища се преобразуват в целодневни училища с единна образователна програма. В тези училища учениците посещават курсове по чужди езици, които водят до сертифициране; учениците спортуват и се запознават с различните изкуства или други творчески дейности. В първите класове се провежда проучване (групово или индивидуално) в рамките на училищния график. За учебната 2010-2011 г. е предвиден план с незабавни мерки със следните акценти:

1. Намаляване на обема преподаван материал
2. Разширяване на задължителния график
3. Фокусиране върху гръцкия език и математиката
4. Специално внимание към чуждия език
5. Даване на приоритет на ползването на персонални компютри
6. Увеличаване на учебните часове по гръцка цивилизация и литература

По отношение на висшето образование, през ноември 2010 г. Министерството на образованието, ученето през целия живот и религиозните въпроси представени за обществено обсъждане документ, свързан с Националната стратегия за висшето образование www.opengov.gr/ypepth. В рамките на публичната консултация бяха представени мнения и предложения, организирани в 4 тематични единици:

1. Предизвикателството на образователните реформи
2. Нова идентичност с ново ръководство и укрепване на автономията на висшите учебни заведения (ВУЗ). Установяване на нова връзка на доверие между държавата и обществото, въз основа на принципите на отчетност и отговорност.
3. Степени на разпознаваемост: нова организация на учене и учебни програми, които ще улеснят мобилността и ще засилят интердисциплинарните дейности.
4. Укрепване на международния характер и международното присъствие на институциите, пряко свързани с новия модел на растеж на страната: интегрирана национална стратегия за интернационализация на висшето образование.

Процесът на приемане на новия закон за организацията на висшето образование се очаква да бъде завършен в рамките на 2011 г.

За 2010 г., Генералният секретариат за младежта, чрез програмата си "Подкрепа на инициативи за младежта 2010 г.", насочи усилията си към подкрепа на дейности, програми и инициативи за младежта, основани върху три тематични оси/приоритети: а) трудови отношения, заетост, борба с безработицата, б) социална интеграция – борба срещу социалното изключване и в) екологично съзнание, зелено развитие, изменение на климата, околна среда (<http://www.neagenia.gr>).

В Гърция се осъществява значителна реформа в областта на науката и научните изследвания. Широко възприето е схващането, че увеличеното финансиране на научните проучвания е предпоставка за подобряване на гръцката конкурентоспособност на международно ниво. На тази основа и като се вземе предвид "Стратегическата рамка за европейско сътрудничество в областта на образованието и обучението 2020 г.", планът за действие за стимулиране на научноизследователските дейности и технологичното развитие на Гърция включва като цел увеличение на разходите с 2% от БВП до 2020 г., по конкретно определени сектори.

По линия на откритото управление, планът за действие за укрепване на научноизследователските дейности и технологичното развитие и иновациите беше представен за обществена дискусия от Министерството на образованието <http://opengov.gr>. Целта на този проект е да се създаде гръцка система за научноизследователските дейности и да се обединят всички нейни сектори, тъй като в момента научният сектор се характеризира със значителна фрагментарност.

Неотдавна изработената "Национална стратегическа рамка на научноизследователските дейности и иновациите (2010-2015 г.)", представлява фокусна точка в реформата на съответната гръцка институционална рамка, с цел подобряване на ефективността на научноизследователските дейности, максимизиране на приноса им към икономическия растеж на страната и повишаване на икономичното ползване на наличните ресурси. Тук са включени пет оси: а) целенасочени научноизследователски дейности, б) подкрепа за иновациите, в) единно научноизследователско пространство, г) научноизследователски инфраструктури, и д) ресурси за научни изследвания.